Takuusäätiö

Lakivaliokunta

Asia: HE 34/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ulosottokaaren väliaikaisesta muuttamisesta

Kirjallinen asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle ulosottokaaren väliaikaisesta muuttamisesta

Takuusäätiö kannattaa tehtyä esitystä ja pitää ulosottokaaren väliaikaisen sääntelyn voimassaoloajan pidentämistä uudella väliaikaisella lailla kuluvan vuoden 2021 loppuun erittäin tarpeellisena toimenpiteenä vallitseva koronavirustilanne huomioon ottaen.

Vaikka ulosottokaari mahdollistaa normaalioloissakin ulosottomenettelyn velalliskohtaisen lykkäämisen tai rajoittamisen, väliaikaisen lain tavoite ottaa paremmin huomioon poikkeusoloista johtuvat taloudelliset vaikeudet, on tarpeellinen. Vapaakuukausi- ja huojennushakemusten määrän kasvu lähes viidenneksellä viime vuonna edelliseen vuoteen verrattuna on huomattava siitä huolimatta, ettei ole varmaa tietoa, mikä osuus johtuu nimenomaisesti covid-19-epidemiasta. Väliaikaisen sääntelyn jatkuminen keskeytyksettä tilanteessa, jossa valtaosassa Suomea ollaan epidemian kiihtymis- tai leviämisvaiheessa, nopeuttaa ja lisää ulosottovelallisten mahdollisuuksia selviytyä epidemiatilanteen aiheuttamasta tilapäisestä toimeentulovajeesta. Väliaikaisen sääntelyn jatkamista puoltaa myös se, että ulosottomenettelyssä on pystytty edelleen turvaamaan sekä velkojien että velallisten oikeuksia ja ettei perimistulos ole laskenut etukäteisarvioinnin mukaisesti.

Esityksessä on todettu, että epidemian taloudelliset haittavaikutukset voivat jatkua kansalaisten ja yritysten osalta myös sen jälkeen, kun epidemiatilanne helpottuu. On ymmärrettävää, ettei väliaikaiseksi tarkoitettu sääntely voi olla voimassa sen jälkeen, kun epidemian taloudelliset vaikutukset päättyvät. Koska epidemiatilanteen kehittymisen luotettava ennustaminen on tähän asti ollut haasteellista, on hyvä, jos tilanteen kehittymistä seurataan ja sääntelytarpeita voidaan arvioida tarvittaessa uudestaan syksyllä 2021.

Tässä vaiheessa Takuusäätiö on erityisen huolissaan niistä velkavaikeuksissa tai siihen ajautumassa olevista kansalaisista ja yrittäjistä, jotka toimivat epidemian pahiten runnomilla toimialoilla. Myös nuoret, joiden työntekomahdollisuudet ovat kärsineet eniten epidemiatilanteesta, ovat saattaneet joutua paikkaamaan toimeentuloaan osin velkarahalla. Nähtäväksi vielä jää, kuinka moni lomautus muuttuu työttömyydeksi ja tai yritys ajautuu konkurssiin ennen kuin tilanne ja toimintamahdollisuudet palaavat täysin entiselleen tai uuteen normaaliin. Epidemiatilanteen hellitettyäkin monen kansalaisen taloudellinen tilanne voi olla pitkäänkin hauraalla tai epävakaalla pohjalla. Jos taustalla on jo velkavaikeuksia, niistä selviytyminen pitkittyy, millä on monia haittavaikutuksia niin ihmiseen itseensä kuin hänen lähipiiriinsäkin. Tarve varmistaa, että kansalaisten ja yrittäjien ylivelkatilanteiden ratkaisemiseksi on tarjolla tarkoituksenmukaisia tapoja ja välineitä, korostuu pitkittyvän epidemiatilanteen johdosta.

Takuusäätiöstä on kuluvana vuonna 19.3.2021 mennessä haettu takausta vapaaehtoiseen velkojen järjestelyyn 62 prosenttia enemmän kuin viime vuonna 2020 vastaavana ajankohtana. Voimassa oleviin järjestelylainojen maksuohjelmiin on Takuusäätiöstä haettu muutosta 43 prosenttia useammin kuin vuosi sitten. Takuusäätiön neuvonnassa yrittäjien osuus yhteydenotoissa, joissa koronahuolet ovat pääasiallinen syy hakeutua neuvontaan, on lievässä parin prosentin kasvussa ollen nyt 16 prosenttia.

Helsingissä 19.3.2021

Takuusäätiö sr.

Juha A. Pantzar
Toimitusjohtaja

Minna Backman
Lakimies